

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Égész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNAY LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitlter sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Égész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

A jász katolikusokhoz. Föl a X. nagygyűlésre!

Tizedik fordulóhoz ért ama korszakos esemény, hogy a magyar katolikus társadalom első országos gyűlését rendezte. Megmozdul a hívek tömege, hogy megindítsa a szervezkedést, mely minden feltörekvő eszmének erejét adja. A tétlenül hevergő energia céltudatos felhasználásának ideje megkezdődött.

A magyar kereszténység kilencszázados évfordulójának ragyogó emlékéhez fűződik a mi lelkesedésünk első fellobbanása. Évtized munkájának eredménye bizonyítja az első kiáltás százszoros visszhangját. Hogy ma már lobogó lánggal ég a felszított parázs gyenge pislogása, az a magyar katolikus szunnyadó erejének fokozatos ébredéséről tesz tanúságot.

Ennek a fejlődésnek továbbvitelére, az előrehaladásnak akadálytalan biztosítására hívjuk mindazokat, kiknek szíven fekszik a katolikus érdekek hatályos megvédése, a *X. Katolikus Nagygyűlésre, melyet az Országos Katolikus Szövetség, mint a katolikus nagygyűlések rendezője, az 1910. év november havának 13, 14, és 15 napjain Budapesten rendez.*

Annai szemtelenség, annyi gonoszság él közöttünk és dolgozik ellenünk, hogy az ellene való harc, a védekezés munkáján vállalva dolgozni immár megváltó szükségesség. *Ebből a munkából a szabad jászok híthű táborának, a jászság katolikus csapatainak nem szabad hiányozniok.*

A kutyabőrös nemesség ugyan elmult, mert a kutyabőrt is összerágta az idő vasfoga, de van egy szívbe írott nemesség, melynek nem szabad elmulnia soha, mert az ő elmulásába az emberszíveknek is bele kell pusztulniok. Ennek jogait kell a kath. tábornak újra és újra, nemcsak proklamálnia, hanem életre-halálra oltalmaznia. Tudtára kell adni mindazoknak, akiket illet, hogy a magyar katolikuság lelke mélyéből utálja a nemtelenséget, azaz az erkölcsi pizkot sajtóban, társadalomban, könyvekben, színpadon, képekben, politikában, börczén, szatócsboltban; pálinkás putikokban, lebuajokban, férfiakban, asszonyokban, saját fiaiban — mindenütt. Nem azért utálja, mert az neki kényelmetlen, mert existenciáját kikezdi, mert a jogát, pénzét, hatalmát, melyet apától örökölt, kétségessé teszi, hanem azért, mert a nemtelenség nemtelenség, a pizkok pizkok s mint ilyenek sehol és senkiben létjoga nem lehet. A katolikusok impozáns tömörülése legyen halálos csapás a garázda nemtelenségre.

Dolgozzunk hát mi is, a jász katolikusok az ország többi hitsorsosaival.

A protestálás magában meddő dolog. Ez nem az az elementum, melyet vevén az asszony — az evangelium asszonya — elrejt vala egy véka tiszben, mignem az egész megkovászosodék. A protestálás nem élesztő, hanem merevítő elem. A

menyek országáról pedig sehol sem mondja Jézus, hogy hasonló a gémbérik fágyhoz. Tehát ne fujtassunk csupán hideg szelet, hanem inkább meleget, ha lehet tüzeset, ha lehet égőt, ha lehet pünkösdi lángnyelveket a gémbéredett lelkekre. Inkább lelkesedjünk, mint gravamináljunk. Inkább bátorodjunk, mint sopánkodjunk. Inkább azon tanakodjunk, hogyan győzhünk mi, mint azon, hogyan győzhettek le minket. Inkább azt mutassuk meg, mekkora a meggyőződésünk, mintsem arra mutogassunk, mekkora a multunk. Inkább attól rettegjünk, hogy elvész a szellemünk, mint attól, hogy elvész a vagyonunk. Inkább követeljük azt, ami saját értékünk után jár ki nekünk, mint azt, amit apáink értéke után kaptunk. Inkább követeljük azt, ami saját értékünk után jár ki nekünk, mint azt, amit apáink értéke után kaptunk. Inkább süttögesse önértetünket az, hogy nem vagyunk korunk szellemének nemesítői, mint az, hogy nem vagyunk a hatalom arányos részesei. Mert igaz ugyan, hogy jó a vagyon, jó az öröklött jog, jó a hatalom, jó a mult, — de jobb a szellem, jobb a természet-jog, jobb az önérték, jobb az önérték, jobb a hős szeretet, amint-hogy többet ér a katona a puskánál, a tüzer az ágyunál, az utas a podgyásznál, a pénztáros a pénztárnál, a főruházott a ruházatnál, a gyermek a bölcsönél, a tartalom a keretnél.

Szellem, emberjog, önérték, hős

szeretet, — ebből kovácsolódott a férfimell páncéla mindenkor. Ha a magyar katolikusok ebbe öltöznek bele s így állnak ki a tettek mezejére, akkor akit így meghódítanak, azt felmagasztalják, amit így zsákmányolnak, azt szép életté varázsolják, ahová így lépnek, ott paradicsomot fakaszt lábuk nyoma. A tenni vágyás pozitív, a gravaminálás negatív irány. A mi direkciónk csak az előbbi lehet, tehát föl jász katolikusok, csatlakozunk a dolgozó katolikus magyarok nagy táborához!

A magyar katolicizmusnak nincs titkolni valója. Bátran és nyíltan folyik a munka ott fenn a nagygyűlésen is. A katolikusok a magyarságnak legértékesebb elemei, hogy úgy mondjam: nemessége. Minő is lehetne más e nemesség, ha nem bátor és nyílt. Gyáva nemesség, sunyi nemesség — ez olyan, mint a természet világában a nyulfejű vagy macskafejű szörnyszülött. No arról még nem hallottunk, hogy ilyen fejű emberek bíródalmat alapítottak vagy fentartottak volna valahol. Ez ugyan mindenütt abszurdum, de talán sehol sem annyira mint éppen magyar földön, melynek nemessége talán egy vonását sem domborította ki oly pregnánsan évezredes multjában, mint éppen a bátorságot és nyíltságot. Ám a bátorság alatt én most nem olyan koponyapuhítást értek, aminőt őseink csatabárdjaikkal vittek véghez, hanem olyat, aminőt az átértett és átértett igazság rendületlen szeretetével kell megcselekednünk. Bizony ehhez most nem kevesebb bátorság kívánatik, mint régen a csatabárd forgatásához. Szeretni az eszmévé magasztosult igazságot úgy, hogyha kell, jó hirnevet, ha kell, előmenetelt, ha

kell, jövedelmet, ha kell, békességet, ha kell, életünk egész nyugalmát, értékét rátegyük a kockára: ehhez bátorság kell, uraim, még pedig régi, kurucos, meg nem vesztegethető, elszánt — a végső végletekig.

Hitünknek, vallásunknak, egyházunknak ezer az ellensége, kik tatarkegyetlenséggel, szivóssággal és ravaszsággal törnek minden ellen, ami pozitív keresztény jelzöt visel. E modern tatárokkal szemben első sorban apáink végső elszántsága kell, hogy megszállja lelkünket. Ez a hőseket termő bátorság természetesen követeli a nyílt és őszinte megnyilatkozást — önmagukkal szemben is.

Egymás dicséretéből meg nem élünk. Elkövetetti hibáink és gyávaóságunk takarításával ezt a harcot meg nem vivjuk. Férfiak vagyunk. Ne kurizáljunk egymásnak. Adjunk annyi szabadságot szivünknek és lelkünknek, hogy saját bajainkat bevalljuk egymásnak. Nem nyelveskedésről van itt szó. Ezt a magyar lélek mindig megvetette. De mikor haditanácsban vagyronról, életről, boldogságról, hitvesről, gyermekről, tűzhelyről, hitről reményről, szeretetről volt szó, akkor a magyar „néma eb”, vagy „cégérés cigány” nem volt soha, hanem természetében rejlő nyíltsággal megmondta az igazat nem csak az édes testvéreinek, de a király ő felségének is. S talán nem is annyira a címeres, nemesi diploma, mint a léleknek ez a nemes bátorsága és nyíltsága az, mely előtt minden századok mély tisztelettel fogják meghajítani zászlóikat apáink előtt. Ugy gondoljuk, hogy a történelem arra való, hogy ilyen is tanuljunk belőle. Mindazok, akik a nemzet legértékesebb javainak értéklésére érzéssel bírnak, a szeretet és bizalom szemével néznek reánk is, jászági katolikusokra s várják, hogy az igazság harcainak harcolására csatlakozunk a hatalmas táborhoz.

Menjünk hát föl a nagygyűlésre, ha egyébert nem, hát lelkesedve tanulni. Mert ne ámitsuk magunkat. A jászág katolikus szervezkedés, egyesületi élet, sajtópártolás dolgában csigalépekkel meglehetősen hátul kullog. Pedig a jászág katolikus organizálásához minden feltétel meg van itt

tér, anyag, vezetők s e két utóbbinál a nervus rerum gerendarum, ősi vallásosság, tekintélytűlés. Csak munkába kellene állani. Erre nyernék impulzust a katolikus nagygyűlésen.

Próféták nem vagyunk. A jövőt oly bizonyossággal, mint a jelent, nem láthatjuk. De, ha hasonló okok hasonló okozatai alapján értelmünk természetes világánál legalább annyira beláthatunk a jövőbe, amennyire például a villamos reflektorok segítségével az éjszaka homádjába, akkor előre megmondhatjuk, hogy ha a jász katolikusok hibáikat férfias nyíltsággal öntudatukba hozzák és megreformálják, tenni vágyó nemes erőiket bátran latbavetik mindenütt s ellenségeikkel minden vonalon egész erejükkel szembeszállnak s az egész jászágot példás összetartással katolikus alapon szervezik, akkor győzelmük zálogát máris lelkükben hordják s akkor lesznek az, aminek Mindszenty nevezte, „a becülletes keresztény nép egyik legszebb virága”.

A.

Megyei és városi ügyek.

Betöltött vásár. A vármegye alispánja tegnap küldött távirati rendelkezése szerint a hevesmegyei Dormánd községben fellept koleravész miatt az Abádszalók községben f. hó 6-ára kitűzött országos vásár megtartását betiltotta. Erről a városok és községek utasításait kihirdetés végett értesítette.

Választmányi ülés. A vármegye igazolóválasztánya f. hó 7-én délelőtt 11 órakor Szolnokon a megyeház baloldali kistermében ülést tart, melyen egyedüli tárgy lesz az 1911. évi vármegyei viriliss névjegyzék megállapítása.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete penteken délelőtt tartotta a havi első rendes közgyűlését Konczek polgármester elnökségével, melyben szám szerint 80 tárgy nyert elintézést. Ezen tárgyak között a városháztartásról illető költségvetési, telekvételi és illetőségi ügyeken kívül elintéztettek: A város építkezési szabályrendelet módosítása tárgyában tett tiszti ügyés i jelentéshez képest a szab. rendelet IX. fejezetének 41. §-ába felvett az a tilalmi rendelkezés, hogy a gyalogjárók állapotát hajtani és járművekkel közlekedni tilos. — A városi szolgák és

T Á R C A.

HETI KRÓNIKA.

Családi kör.

Arany János után szabadon.

Este van, este van, kiki nyugalomba,
Úl a körben a sok ember mint a gomba,
Oldalog Kiss Jancsi, neki megy a falnak,
Nagyon koppan s rögtön kis spricerért jáját,
Mintha lába kelne valamennyi rögnek,
Szorongó kibicek drukkolnak, zörögnek.
Csapong a „lapom” is szivarkát sodorván,
Törött cvikker feszít riporteri orrán.

Sarokban füstölög Guszti bá' pipája,
Tanügyi gazdája imént gyujta rája.
Csendesen pöfékel, igen jámbor fajta,

Pedig Béla bácsi nagyokat döf rája.
Ott ballag Jusszuf is, blattolni még restel,
Ovakodva lépked ingó-ringó testtel,
Meg-megáll, körülnéz, majd kapja, hirtelen
Egy merész lépéssel az asztalnál terem

Nyitva áll az ajtó, villanylámpa fénye
Oly hívogatólag sűt ki a fővényre.
Megreccsen a küszbő, Marci lépett rája
S „Strufirt, — szesz! ide hé! —” messziről kiáltja.
Benn Majli gazdasszony Jász Ujságon kotlik
S a sok sajtóhiba között csetlik-botlik.
Aztán elvegyül a kibicársaságba,
Mint uborkák között nyájas tők virága.

Kóro, a bős közlő krónikák farag,
Ő a társaságban az élő sorsharag.
Rímeken tünődik, mert a lap már készen,
Csak krónika híja, s holnap ünnep leszen.
Körül az apróbb had kis spricerek mellett

Huszonegyezik, vagy kis ferblit szemelget.
Időnkint, ha muszáj, kártyapénzt is tesznek
S ki adott már, ki nem, azon veszekesznek.

Lajos is kártya szer és megtesz egy hatost,
Persze veszt s mérgében elnábára tapos.
Ohne György - szól Márki nem új velve másra,
Ebből még tőkés lesz, akárki meglássza.
Legalább így szokta mondani Darányi
S híven intetet rá fejéve, a Má ki.
Szörnyű mód kedveli az ohnegyark ákat
S kártyából kihúzni mind ilyen próbálgat.

Nyikorog az ajtó, belép Feri gazda
És fájrontos elvét a szegre akasztja.
Várja a ferblit, örülne, ha benne
Egy kis friss pénz-adó Balek Pálra lelne.
Hej, pedig mikor a játéknak vége,
Ott hűsöl minden pénz a gazda zsebébe.
Készülnek, aludni sem fognak az éjjel,
Kinálják a gazdát karcos szőlőlével.

rendőrök ruha és csizma biztonságletének vállalatba adása céljából bizottságot küldött ki a közgyűlés. — A tanítók és tanítósnők kertilletményét tárgyzók közg. bizottsági határozat kihirdetett, mely szerint azok 20 korona kertilletményt kapnak. — Elhatározta a közgyűlés, hogy a közlekedés előmozdítása szempontjából Beszteri Áron tanyaföldjén az utat megnyitja s ezért a tulajdonosnak évi 20 korona szolgalmi díjat fizet a város. — A polgármester előterjesztéséhez képes elhatározta a közgyűlés, hogy a református temető céljaira 3 kat. hoid földet ad át az egyháznak úgy, hogy a régi temető területe a város birtokába megy át tulajdonjoggal. — Elfogadta a közgyűlés a városi tanácsnak az új állami elemi iskola céljaira bérbevett helyiségre vonatkozó azon javaslatát, hogy a helyiségért a város 240 korona bért fizet. — A Lehel-szálló bérletjének a városi tanács azon végzése ellen beadott fellebbezését — melyben a tanács nevezett bérlet több rendbeli hiány pótlására hívta fel — elutasította. — A városi tanács határozatához képest a közgyűlés a IV-ik kerületi Liliom-utóban létesítendő járdaépítést az utca nyugati oldalára néző rendeltet. — A Nagykáta — Jászberény hevesi vasút hozzájárulási ügyében hozott törvényhatósági jóváhagyó határozatnak 15 napi közzemlére tételét s ennek utánna kormányhatósági jóváhagyás végett leendő felterjesztését rendelte el a közgyűlés. — A polgármester előterjesztéséhez képest a piaci és vásári helypiénzszedés továbbra is a város kezelésébe marad, amennyiben annak jövedelmé szeptember havig 900 korona jövedelmi előnyt biztosított a város háztartásában. — A közgyűlés helyesítőleg járult hozzá az Erzsébet-kórház bizottságának azon határozatához, mely szerint a kórháznál a fertőző betegek részére külön épület emelése tervezett. Ezen építkezés költségeit a kórházalap tulajdonát képező Pintér-féle rétek haszonbérlete terhére felveendő 40000 koronás kölcsönből fedezik.

Üjabb közgyűlés. A város képviselőtestülete folyó hó 8-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya lesz az 1911. évre érvényes birandó városi legtöbb adót fizetők névjegyzékének megállapítása.

Hivatalvizsgálat. Dr. Benkó Albert vármegyei alispánja a hét elején Jászapáti községnél és a jászvári alsójárasi szolgabírósnál tartott hivatalvizsgálatot; a hétutolján pedig Karcag városába utazott hivatalvizsgálat tartása céljából.

Ünnep az egyetemen.

A budapesti kath. egyetemi és főiskolai ifjúság a kath. nagygyűlés tiszteletére

Ő pedig szaval egy jelentős jó estét,
Leül, hogy nyugosza domborzatos testét.
Tar fejét letörli a zsebkendőjével,
Jól le van az nyírva duplanullás géppel.
És amint körül néz a családi képen,
Gömbölyű vonási kiderülnek szépen.
Ménkü nagy csibukját a tűzbe meríti,
„Lapom“ dikciója öröme deríti.

Nem késik azonban a hív köri szolgál,
A zöldséges asztalt a közpöre tolja
S míg az asztalt körül a hadak megszállják,
A közpöre helyez egy tucat új kártyát.
Kiss Jancsi nem játszik, azt mondja, hogy álmos
De Feri unszolja: „Jer közelebb János!
Jobban megy a ferbli, ha többen is játszik!“
S méltóságos képpel keveri a kártyát.

„Ugyan ki taszigál, vajh az ördög kit hoz!“
Hát im a Rózsafa jön még az asztalhoz.
„Mért ne fogadnók be, hogyha helye nincsen,

november 13-án este 6 óraker a Vigadó nagyteremben nagy diákünnepséget rendez. Első alkalom lesz ez, hogy a magyar kath. egyetemi ifjúság a kath. nagygyűlésen, mint szervezett egész vesz részt. A németországi kath. nagygyűlések impozáns diákfelvonulásaira a nagygyűlések rendező-sége évente 15000 koronát költ. A mi egyetemi ifjúságunk a saját erejéből, saját kezdeményezésére szolgál e méreteiben is nagynak ígérkező ünepséggel a gyűlésező kath. közönségnek. — Az ünepség eszméjének valóra válását a Szent Imre Collegiumok feltűntést keltő 100 tagú ének- és 50 tagú zenekara tette lehetővé. — Különösen érdekes ez az egyenruhás diákintézmény, mely már ma is méltó versenytársra az Egyetemek híres diák-dalárdájának. — Az ünnepeken az ünnepi beszédet gróf Apponyi Albert fogja mondani, ki 10 évvel ezelőt beszélt utódlára a kath. ifjúsághoz: a Szent Imre kör zászlóvázátán. — Az ünnepségre az ifjúság lelkes levelekben hívta meg a magas püspöki kart, s a kath. közélet sok kiválóságát. Úgy halljuk, hogy az arisztokráciának számos tagja ígerte meg az ünnepségen való megjelenését. — Az ifjúság a fenntartott jegyek árát 3 koronában, a belépőjegyek árát 1 koronában állapította meg, hogy a kath. nagygyűlés legegyszerűbb tagjai is részt vehessenek a hangversenyen. Akik jegyeket akarnak biztosítani a hangversenyre legegyszerűbben úgy tehetik, hogy postautalványon beküldik a jegyek és a portó árát (10 fill.) Toma István, a Szent Imre Collegium prefektusának címére (I. Fehérvári-ut 17.), ki a forduló postával megküldi a jegyeket. Ezt a módot főképp a nagyobb számmal résztvenni akaró vidéki társaságoknak ajánlja a rendezőség. — Felös, hogy este a pénztárnál már nem lesznek jegyek kaphatók. — Az ünnepségtiszta jövedelmé a fővárosi kath. diákintézmények támogatására szolgál. — Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség.

Az ünnepségtiszta jövedelmé külön hirben közöljük.

Az igények mérséklése.

Hány olyan ember van, manap Magyarországon, a ki a sorsával meg volna elégedve? A hol a nyomor ütött tanyát ott az elégedetlenség és a panaszkodás jogosult, mert nyomornak, inségnek nem volna szabad létezni a világon. Szegények mindig voltak és lesznek is, de a nyomorgó, inséget szenvedő emberek légiója a szegényügy szervezetienségére, elhanyagolt állapo-

tára vall, a miben az állam és a társadalom egyformán hibás.

Csakhogy manap ezek a nyomorgó tömegek kevesebbet panaszkodnak és elégedetlenkednek, mint azok, a kik nagyon távol állanak a nyomor tanyáitól. Az értelmi osztályokban dul legjobban az elégedetlenség keserűségk, s ezek közt is a tisztviselői kar s a vele rokon foglalkozásu intelligencia, a tanári és tanítói testületek két évtized óta állandóan fizetés emelést kérnek, sürgetnek. A sok kérés sürgetés közepette előfordulnak azután olyan jelenségek, hogy egy középiskola tanári testülete körülvélben jelenti ki, hogy üres hassal nem hajlandó énekelni a Hymnust és hogy nem áll már messze attól a határponttól, a melynél a tanítótság ajakára vörös noták fognak bugygyanni.

Hogy értelmiségünknek a helyzete nagyon nehéz, hogy súlyos anyagi gondok nyomják az értelmi pályák családos embereit, ki tagadhatná? De ez általános baj, szegény országokban, mint a minő miénk is, a lakosság milliói mindig vnomasztó viszonyok között élnek s ez az állapot csak akkor javul és olyan arányban javul, a mikor és a minő arányban emelkedik az ország közgazdasági élete. Nálunk a közgazdasági emelkedésnek még beláthatatlan tere vár alkotó munkára, a mig ezt a munkát el nem végezzük, addig az általánosabb jólét felé egyetlen-egy biztos lépést sem tehetünk.

Már ebből a szempontból is nincs jogosabb követelése nálunk minden állampolgárnak, mint hogy közgazdaságunk minden ága teljes erővel fejlesszessék. Akkor jut majd az állam abba a helyzetbe, hogy alkalmazottjairól is jobban gondoskodhatik és a különböző néprétegek számára is újabb és újabb jövedelmi forrásokat nyithat.

Az értelmi osztályoktól kell első sorban várni, hogy a gazdasági haladásnak ezt az útját megértsék és méltányolják. Ám de nem ez történik, hanem éppen ezek az osztályok a legürelmetlenebbek sorsuk viseletében. Tudjuk, hogy a koalíciós kormányának mennyi gondot okozott a minden nemü tisztviselőik igényeinek kielégítése, a nélkül, hogy sikerült volna a fizetés rendezés akár csak egy kategóriájánál is nyugodpontra vinni. Most ujra az egész vonalon

S mihelyt valamelyik megáll a hívásban,
Legénykedik szörnyen duplán visszavágva.

Ne hazardírozz már! — Igyen feddi Majli,
Rátekint a gazda s szavára nem hajlik.
Néma kegyelettel függenek a szaván,
Mind, a sok kibíhad, de kivált Márki tán.
Ez, mikor nem halják és mikor nem látják,
Tüneti zsebébe a mutyibank sápját.
Ott kibicel néki, figyeime nem laza,
Még vár egy órácskát, nem megy addig haza.

Lassúdik a játék, Jancsi nagyot ásít,
Kezdi hunyorgatni nehéz szempilláit.
A szolgál is álmos feje nagyot koppan,
Ahogy elbóskol a kályhasarokban.
Gyérén hív a gazda, rá nagyokat gondol,
Közbe-közbe csupán alvó „lapom“ horkol.
Elballagnak végre, otthagyják a kártyát
S átveszi az éjjel csendes birodalmát.

mozgódik a tisztviselői kar és a tanteszületék egész egyeteme.

Tegyük fel, hogy az állam újra megjavítja a tisztviselők fizetését, vajjon miből teheti azt, jelen kezdetleges gazdasági helyzetünkben, ha csak nem a közadókól, a közterhek növeléséből? De ha ismét megnövekednek a közterhek, még jobban meg drágul az élet s az egész fizetés-emelésnek egyáltalában nem lesz számbavehető előnye a tisztviselőkre nézve.

Ha a husz-huszötödik év előtti állapotot vesszük tekintetbe, tagadhatatlan, hogy ahhoz képest a tisztviselői fizetések megkésztették, míg ugyanazon idő alatt az élet drágasága kétszeres mérvét nem öltött, bármennyire panaszkodunk is rohamos növekedése miatt. Egyes élelmi cikkek árai felszöktek talán még egyszer akkora magasságra, de egészben véve az élet csak mintegy 30%-al drágább, mint volt két, három évtizeddel ezelőtt.

Ha most mégis olyan nehéz a megélhetés a tetemesen emelkedett, megkésztetett fizetések mellett is, annak okát lehetetlen csak a drágaságban s ehhez viszonyítva a fizetések elégtelenségében keresnünk. Az igények fokozása is nagy szerepet játszik ebben, az igényeket pedig fokozza a minden oldalról élvezeteket kínáló élet. Szokássá lett a mindennapi költséges szórakozás a körökben, kávéházakban, a színház, mozi, a számtalan sok vándor művész előadásainak látogatási, a fűrdőzés, zsurok nyári és téli mulatságok rendezése, a melyek mindegyikének nagy publikuma van. Az ötödik évtől kezdve a 80-ig megünnepelt, elképzelt és elképzeltetlen jubileumok az elmaradhatlan drága bankettekkel, szintén nem kis mérvben veszik idénybe a zsebet.

Kellemes lehet ez az életmód, de nem felel meg a mi szégyenes viszonyainknak. Innét van, hogy akik ezt az életmódot nem követik, vagy csak nagyon mérsékelt részt vesznek benne, azok ma is kijönnek a jövedelmükkel, gond és adósság nélkül tisztességesen megélik. Ellenben, a kik ennek a megfínomult, élvezetekkel szaturált életnek az árjába bele dobják magukat és usznak vele, azoknak nem elég az 5-6 ezer koronás fizetés sem s végre is elmerülnek az adósságok, az anyagi züllés örvényében.

Az igények mérséklése mindennél fontosabb gazdasági elv s nagy drágaság idején kétszeres jelentőséggel bír, mert nem csak az életet teszi elviselhetőbbé, hanem az árak mérséklésére is jétékonyan hat ki.

Az állam és a testületek az ő jelenlegi anyagi helyzetükben a folytonos fizetés- és béremelés helyett kénytelenek alkalmazottjaikat ennek a gazdasági elvnek a megvalósítására utalni s az alkalmazottak ez alól nem vonhatják ki magukat, mert e nélkül az egyesek anyagi helyzetének rendezése el sem képzelhető.

KRÓNKA.

Dialog.

Két gazda olvassa az Országos Kat-

holikus Szövetség felhívását a nagygyűlésre.

— Halod-e Pista? Mondanék valamit.

— Mit?

— Szeretnék elmenni erre a cécóra.

— En is.

— Hát van-e kednek rávaló?

— Nincs nekem, de ha úgy gyűnne a sora, rászánnék vagy 5 koronát.

— Annyiért még a gőzs se viszi el kedet odáig. En rászánnék 6 egész koronát is, osztég még sem mehetek fel, mert nem futja ki belőle a költség. Hanem mondanék én neked Pista még egyet, kettő lesz belüle. Ked rászán 5 koronát, én rászánok 6 koronát, tegyük össze, lesz 11 koronánk, osztég ezzel valamelyikünk bátran megjárhatja. Mé pedig ha ked beleegyezik én, aki többet adtam 1 egész koronával. Gyűvőre majd ked ad 6 koronát, én ötöt, és ked megyen fel. Elfogadjate kigyelmed?

— El hát. Hogyne fogadnám el. Hanem most is csak amondó vagyok, hogy okos ember ked, nemhiába, hogy Eszesnek híjják.

—n-l-e.

UJDONSÁGOK.

— **Városunk képviselője Amerikában.** Gróf Apponyi Albert a jövő év február elején amerikába érkezik hol Newyorkban előadást fog tartani a nemzetközi békeről. Képviselőnk a felolvasás után hosszabb körútra indul. Meglátogatja Amerika több neves egyetemét és minden egyes egyetem tanári kara és ifjusága előtt előadást is tart.

— **Teaestély.** A helybeli főgimnázium fiatal tanárai városunk úri fiataliságának bevonásával f. hó 12-én este a Kath. kör helyiségében barátságos ismerkedő estélyt rendeznek. A rendezők mindent elkövetnek, hogy az estély minél kedélyesebb és minél sikerültebb legyen.

— **Jóteköny főpokok.** A Tiszárvényen építendő templomra Csekő Gábor egri prepost kanonok 10,000 koronát, az egri kat. Legényegyletnek Szmracsányi Lajos püspök 1100, Csekő Gábor kanonok 1000, Dutkay Pál apát-kanonok 500 koronát és az egri Tanítókháza javára Blazsejvolszky Ferenc apát-kanonok 1000 koronát adományoztak.

— **Az egri ügyvédi kamara Almásy László** dr volt jászberényi ügyvéd, jelenleg országgyűlési képviselőnek a kamara területéről történt elköltözése folytán megüresedett választmányi póttagságára Barys István dr egri lakos ügyvédet és népszövetségi ügyézt hívta be.

— **Jutalmazás.** Szigoruan büntetik azt a gazdát, aki a ragálygyanusan megbetegedett szarvasmarhájáról a hatóságoknak jelentést nem tesz. S mégis sokan eltitkolják. Ennek ellensúlyozására a földmívelési miniszter jutalmat biztosít mindazoknak, akik az ilyen eltitkolt betegségekről a hatóságoknak jelentést tesznek.

— **Az egyetemi ünnepség másora a következő:** 1. Offenbach: Orfeusz-nyitány. Előadja: a Szent Imre Collegiumok zenekara. 2. Ifjusági beszéd. Tartja: Thassy-Markovich Mihály, a Szent Imre Kör elnöke. 3. a) Az Úr napja. Férfikar. b) Lorenzó Perosi a-moll miséjéből: Gloria. Előadja: a Szent Imre Collegiumok énekara. Orgonán kíséri: Sugár Viktor, a Nemzeti Zenede tanára. 4. Haydn: IV. Szimfonia-Andante. Előadja a Szt. Imre Coll. zenekara. 5. Ünnepi beszéd. Tartja: Gróf Apponyi Albert v. b. t. t. (városunk képviselője). 6. Műdalok. Előadja: Jakoby Antal bh. 7. Lányi: Magyar dalok. Előadja: a Szt. Imre Collegiumok énekara. 8. Ku-

ruc dalok. Tárogaton előadja: Hangos István jz. 9. Liszt F. XIII. rapszódia. Előadja: az I. Ker. honvédeknek Dezséri Bachó István karnagy vezetésével. 10. Greig: Honralelés. Előadja: a Szt. Imre Coll. énekara. Kíséri: az I. ker. honvédeknek. Karigazgató: Hackl N. Lajos. Zenekari igazgató: Bertha István.

— **Hivatalos óra Szolnokon.** A hivatalos óra egyöntúsitásának általános mozgalmá idejében mikor t. i. a megyénbéli városok mindenike behoza a hivatalos órák akként való megváltoztatását, hogy a hivatalos órák — az általános állami és bírósági rendelkezések szerint — egyhuzamban csak délelőt tartatnak, Szolnok városa nem látta indokoltnak a minden téren be is vált rendszer változást és nem is változtatta meg a hivatalos órákat. Ezen szerintünk ferde állapotban most azután maga a polgármester fog változtatni, amennyiben — mint értesültünk — ő maga fog előterjesztést tenni a képviselőtestülethez a hivatalos órák megváltoztatása iránt. Ez idő szerint már alig van modern város az országban, hol délután is volna hivatalos óra.

— **Gyilkosság bosszúból.** Kegyetlen orgyilkosságot követett el a multnapokban a szomszédos lörcinkái földken egy Zulag Lajos nevű 20 éves cselédember. A neveletlen lélek az erkölcsi, a lelki gondozás hiánya vad embert termel a bosszú érzetében. Zulag Lajos rég időkől fogva sanda szemmel nézett a vele egy uraságnál cselédkedő Szentgyörgyi János 58 éves gulyásra — aki ifjabbik testvérét napokkal ezelőtt valamért megfenyítette. Most azután mert megmerte verni testvérét sötét bosszút forralt ellene s azt épen halottak napján megölte. A vadállatias orgyilkosság álmában érte a szegény családapat. Ugyanis Zulag megvárta míg az öreg gulyás a legelőn elalszik s akkor följé lopózva, egy ásóval szétzúzta a koponyáját. A szegény ember nem ébredt fel többé, szörnyet halt. A fiatal orgyilkost elfogták.

— **A szövetségi pince átvétele.** A helybeli pinceszövetkezetnek a nagykatái utban épített pince és borház épületét a héten vették át hivatalosan az építkezési vállalkozótól, mely alkalommal a szövetségi részéről kiküldött bizottság élén mint szakértő Siklóssy István városi tiszt mérnök vizsgálta felül az építkezést. Mint értesültünk a monumentális épület megadása legközelebb nagy ünnepséggel fog végbemenni.

— **A Népszövetség Népgyűlései.** A Katolikus Népszövetség november 13-án délután 3 órára a Vigadó nagytermében országos jellegű katolikus . . . diszgyűlést hívott egybe, a melynek szónokai: Rakovszky István v. b. t. t. dr Fischer-Colbrie Ágost kaasai püspök, dr Bonta Károly ügyvéd, Rigó Vilmos földmívelés és Huszár Károly képviselő lesznek. A gyűlés iránt oly nagy az érdeklődés, hogy ez a népgyűlés egyike lesz a legnagyobboknak, a melyeket valaha a katolikus nép Magyarországon tartott. Nem csak a fővárosból és annak a környékéről, hanem messze vidékről is nagy tömegben jön a katolikus nép a nagy jelentőségű demonstrációra. Mivel a Vigadó ekkora tömegeket nem is tud befogadni három részre kellett a gyűlést már is felosztani. Ugyan abban az időben a német nyelvű katolikusok részére a Budai Császár-fürdőben lesz a népgyűlés a melyen Gróf Seher Thoss Béla, Frey János dr képviselők Rónay Mihály földbirtokos, Léh Ferenc és Sohneider József földmívelés. Huber János szerkesztő, és Lányi József tinii püspök fognak beszélni. A tót anyanyelvű katolikusok részére a Szent István Társulat disztermében lesz népgyűlés a melynek szónokai: Szmracsányi György, dr Zsiska Pál? Brestyenszky Kálmán? Gra-

mantik Ágoston és dr. Jeditcska Pál érseki helynök. Valószínű hogy az utóbbi gyűlés részére időközben még nagyobb helységről kell gondoskodni. Az ellentétben már is érzi ezen gyűlések imponázás sikerét, s ezért igyekezik annak erkölcsi hatását lerontani. Ha a katolikus nép és annak vezetői összefognak akkor a november 13-iki demonstrációnak egy új korszak kezdetének kell lenni a magyar katolicizmus küzdelmeiben.

— **A szeszdó életbeléptetése.** A Magyar Kereskedők Lapja híradása szerint Lukács László pénzügyminiszter végleg megállapodott az osztrák kormánnyal, hogy 1911. január 1-én életbeléptetik az új szeszdótörvényt rendelkezéseit. Ausztriában ugyan még csak a Reichsrat előtt fekszik a törvényjavaslat, de a kormány állítólag már megegyezett a pártokkal annak idején való elfogadása iránt.

— **Érdekes orvosi látlelet.** Szűreli mulatság alkalmával két szabólegény összekülönbözött. Az egyik annyira megfélekedett magáról, hogy a bálterem kellő közepén agyba-főbe verte társát. Az ügy a bíróság elé került.

— **Ajárlok, hogy béküljenek ki,** — figyelmeztette a bíró a vádlottat.

— **Nem békülök,** — felelte dacosan a vádlott. — **Vállalom a felelősséget** azért, amit cselekedtem.

— **No, az drága mulatság lesz** magának!

— **Nem bánom.**

A járásbíró az aktából előveszi az orvosi látleletet s olvasni kezdi:

— **Egy ötvenes mekkoraságu dag egy forintos mekkoraságu heg, egy huszfilleres mekkoraságu fic-dag,** — ez már összesen hét korona husz fillér. No, még mindig nem békül ki?

A vádlott sápadtan hallgatta ezt az új rendszerű összeadást: Nem annyira az összegtől ijedt meg, mint inkább a rejtélyes orvosi műszavaktól, s megtörtve kért bocsánatot a panaszostól.

Vidéki rövid hírek.

— **Betiltott vásárok.** A Dormándon fellépett koleravészre való tekintettel Heves-megye alispánja a poroszói és hatvani országos vásárokat valamint az egri hónapos vásárt is betiltotta.

— **Kanyaró Gyöngyösön.** Gyöngyös városában másfél hét alatt 53 kanyaró megbetegedés történt. E szerint a járványt a tisztó orvos előterjesztésére hivatalosan proklamálták.

— **Ellenzékek egyesülése.** Mint értesültünk a hatvani Just- és Kossuth-párt a község belbékéjének fentartása céljából legközelebb egyesülni fog. Az erre vonatkozó lépések már mindkét párt részéről megtették.

— **Ujbank.** A jászág rohamos bank alapításai során kétségkívül számbaveendő az a mozgalom, melyről már egy ízben jászapáti város haladásával kapcsolatban tettünk említést. „Gazdák és Iparosok Bankja” címen alakult meg most legutóbb egy új pénzintézet jászapáti, melynek elnöke **Bozóky János** jászdozsza derék plebánosa és az igazgatóság tagjai jászapáti és jászdozsza levgyavonosabb és legjobb nevű férfiai.

— **Letartóztatott kuruzsló.** Veszedelmes csaló cigány asszonyt csíptek el a csendőrök a múlt napokban Békéscsabán, aki a nyáron két szolnoki asszonyt gyógyítás örve alatt pénzükből kifosztott s azután megszökött. Most ott Békéscsabán véletlenül felismerték letartóztatták és bebiztosították a szolnoki kir. ügyészségre.

— **Vesztett macska.** Mezőtúron történt a múlt napokban, hogy Ács István ottani gazdaember kis gyermekét egy macska

megmarta, miről kitűnt a boncolás alkalmával, hogy vesztett volt. A gyermeket erre azonnal felszállították a Pasteur-intézetbe.

— **Kuncsorobai mesevadászok.** A huszdrágaság megszüntetőinek kellene elnevezni a kuncsorobai vadászokat, kik a múlt napokban számszerint 13-an egy délután 110 nyulat ejtettek el. Így mindenik vadászra majd nem 10 nyul esett. A vadászat utáni napon bizony nem nagy keletje volt a drága husnak, mert a derék vadászok sok családot elláttak egynapi husléttel.

— **Gyászír.** A múlt napokban volt nagyrésztve mellett **Ember Elek** kunmadarasi főjegyző temetése, ki 63 éves korában ott elhalt. A megboldogult jeles tagja volt a megyei közéletnek. **Pethes Lajos** városi árvászkéi ülnökünk benne sogorát grázsolja.

— **Gyermekgyilkos anyja.** Csomán Mária kunszentmártoni 26 éves cselédeleány újszülött gyermekét a temető árkába dobta ki, hol az ebek marcangolták szét a csecsemőt. A lelketlen bestiót letartóztatták.

— **Megőrült baka.** A szolnoki 68-ik gyalogezred zárlóaljánál **Uvicky Mihály** nevű pottartalékos megőrült. A legénység akadályozta meg a szerencsétlen legényt a héten, hogy nyakát egy beretvával el nem metszette. Dr. **Sükösd** törzso orvos megfigyelte a legényt és megállapította veszedelmes örültségét. Felszállították a budapesti katonai kórház megfigyelő osztályába.

— **Fütetlen iskolák.** Szolnoki lap-társunk panaszrovata szerint megtörtént ott mostanában, hogy az elemi iskolákat nem fűtötték s így a kicsi gyermekek hideg termekben voltak. Ha ez tény, úgy az iskolák fűtését teljesíteni tartozó hatósági közvegrek 25-öt kellene veretni és utána jól megfürösztetni a Tiszában.

C S A R N O K.

Japán és népe.

— A Jász Ujság számára írta: Urbán János. —

Érdekesen építi a japán a lakóházat. Négy falból áll az egész egy tető alatt. De a falakat nem úgy kell képzelni, min nátlunk. Egy-egy oldalfal több oszlopból áll, melyek között leereszthető és feltolható deszkalapok képezik a falat. Ajtó sehol sincs a házon; de azért ott megy be a japán a házába, ahol akar. Csak felemeli valahol a két oszlop között levő deszkalapot s nyitva az ajtó. Ha idegen akar a házába jutni, megáll a fal mellett, tapsol és e jelre belül feltolják a deszkalapot és tessék besétálni! Szobák külön építve nincsenek, de azért annyi szobája van a japánnak, amennyit akar. Vannak ugyanis a ház belsejében ide-oda toltató deszkafalak s ha szobákra van szükség, a ház egyik oldalában rakásra tolt deszkafalakból előhúzza a japán annyit, ahány szobát akar csinálni. Ha pedig tágas helyre van szükség, minden falat a ház végébe egy rakásra tol össze és, van egyetlen nagy terme. Ablak a mi fogalmaink szerint nincs a japánházon, hanem vannak a külső falakon nagyobb lyukak s papírral vannak beragasztva, melyen a világosság beszűrődik. A tűzhely a ház közepén a földön van. Itt főznek, vagy télen fűtés helyett itt tüzelnek, mert kályha, vagy kandalló Japánban ismeretlen valami. Kémény nincs, hanem a füst kimegy, ahol hasadékok talál. A füst egy cseppet sem aggasztja a japánit, mert butorait be nem fogja a füst,

még pedig azon egyszerű okból, mert butorai nincsenek. Az egész berendezés csak a földretergetett gyékényekből áll. Ezeket a gyékényeket egész Japánban egyformára szabják. E tekintetben Japánban nem úgy cselekszenek a padozatot borító gyékénynek, mint nálunk a szőnyeggel, hogy mindenki a maga lakása terjedelméhez mérje a szőnyeg nagyságát; ott ellenkezőleg a gyékények nagyságához mérik építkezéskor az építendő ház nagyságát s egy építész, mikor egy ház építésére alkuszna vele, legelőször is azt kérdezi meg, hogy a ház: „hány gyékényes legyen?” — s ehez szabja az építési költségeket Japánban a gyékény játsza a lakásban a legfőbb szerepet. A japán ezen a gyékényen ül, ha pihenni akar. De nem úgy ül, mint mi, se nem úgy, mint a török keresztbe tett lábbal, hanem letérdel, aztán a sarkára ül. A gyékényen így ülve eszik, a gyékényre fekszik, a másik gyékényt meg magára húzza s azzal takarózik. Ujában azonban az előkelőbbek már használni kezdenek különféle butorokat.

Folyt. köv.

Kiadóhivatal üzenetei.

A lapkihordó változása folytán többen nem kapták meg a csütörtöki számot. A rövidséget szenvedő előfizetőinket kérjük, hogy az elmaradt példányokért jelentkezzenek.

Kiadóhivatal.

Kinek van eladó óbora?

Ötfokosnál erősebb, nagy világos siller bort havonként 5-6 hektó elszállítással veszek magyar termelőktől.

Eladók I. ker., Báthory-utca 1. szám alatt értekezhetnek déli 12 órától d. u. 2-ig. Szükséglet 50—60 hektoliter.

Mi végett nélkülözötte?

Miért nem nézte már meg ifj. **Bathó János** Jászberény, Apponyi-tér 5 szám alatt lévő fűszer- és csemegekerekedését? hol a legjobb minőségű áruk olcsón beszerezhetőek.

Francia és magyar cognac, bordói spanyol és egri bikavér, pezsgő-borok, likőrök különlegességek nagy választékban. Mindennemű friss töltésű ásvány-, bor- és ásványvizek nagy raktára **Prágai sódar, felvágottak** (Porszásztól), különféle csemegeajtok, **hús- és halkonzervek**.

Saját termései kishegyí és nesziúri óborok (1 liter 64, 72 és 80 fillér).

Pontos, figyelmes és szolid kiszolgálás. Mérsékelt árak.

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszelebb körtben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi és nő — a rendes tag félvéenként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jövő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát ád az egyesület célra. — Dísztag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Perenciek-terv 7, V. lépcs. 1. em.

Asztalos-
műhely-

áthelyezés. Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló asztalosműhelyemet saját házámba: Margit-utca 5 szám alá (Kömáromi pékkel szembe) helyeztem át. Kérve nagybecsű pártfogásukat, kiváló tisztelettel:

Jakkol Béla asztalos.

Hemerka

okl. kántortanító és zenetanár bármiféle hangszeren való tanulásra órát ad. Egy óra 80 krajcár, ha több óra hetenkint, akkor olcsóbb. Lakik Beleznav főúton.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi szalak és pormentes szalon szén, továbbá budapesti légszeszgyári, valamint poroszországi pírzen (coaksz) a bánya által előírt eredeti ár mellett alóltrottnál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA
több hazai és poroszországi
bánya képviselője,
JÁSZBERÉNYBEN.

Nyomdász-
tanonc
azonnal felvétetik.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

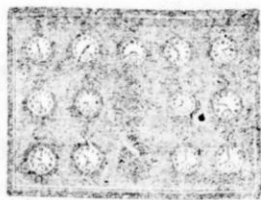
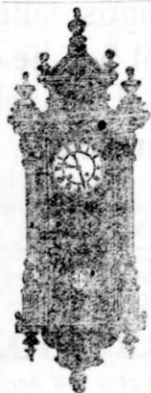
Legelső és legártosabb a világon. Óránként 3 fillért fogyaszt óriási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bizonyított dolog és ami fő, minden fáradtság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és
könnyűjárású

Singer-Central-Bobbiny karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

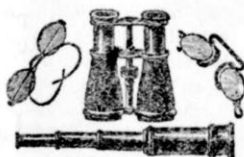

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban náfam szerzhetők be.

Műhímezés és aplikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

Pontos és szolid kiszolgálás.

Sérvkötők, gumaiáras, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fad- és zsebórák, ékszerek, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütősebórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüstművekből, ékszerekből, evőeszközökből és
ezüst dísztárgyakból
melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyazint

üveg- és porcellánárak
nagyraktára.

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus
Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.

Spekonya Lajos